

אַלְדָּנוֹת

הס"ד, אדיון ק"ס

לְפָנֵינוּ עֵבֶד

פְּרֶשֶׁת וְאַתְחַנֵּן

כְּשֶׁנִּזְכֵּר בַּיּוֹם הַמֵּיתָה הַחֲלִיט הַעֲשִׂיר פִּי מוֹטֵב לוֹ לִתֵּן לְאוֹתוֹ יְהוּדִי סְכוּם כֶּסֶף, שֶׁכֵּן יָדַע שֶׁעַל פִּי הָאֵמֶת הוּא קְרוּבוֹ, אֲלֵא שֶׁבַד בְּבַד עִם נִתְיָנוּתוֹ אָמַר לוֹ שֶׁהוּא נִזְכָּר כְּעַתָּה שֶׁהוּא אֶכְּן קְרוּב מִשְׁפָּחָתוֹ, אֲלֵא שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ אֶת הַסְּכוּם בְּתַנָּאֵי שִׁיקִידִים וְיֹאמַר לוֹ מֵהֵיכָן בָּאָה לוֹ יְדִיעָה זוֹ שֶׁאֲנִי עוֹמֵד לְמוֹת.

נִעְנֶה הַיְהוּדִי וְאָמַר לוֹ: עַתָּה רוֹאָה אֲנִי שְׂבוּדָאֵי תַשְׁאָר בְּחַיִּים, וְעוֹד יִנּוּבוּן בְּשִׁיבָה דְשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיֶה. וְלִפְלִיאָתוֹ הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַעֲשִׂיר הַסְּבִיר לוֹ הַיְהוּדִי: דַּע לָךְ שֶׁבְעִירֵי אֲנִי עוֹבֵד בַּחֲבֵרָה קְדִישָׁא, וּמִזְמָן אֲנִי לְבִיתָם שֶׁל הַגּוֹסְסִים הַשׁוֹכְבִים עַל עֵרֶשׁ דָּוִי, וְהִנֵּה סִימָן מְבַהֵר יֵשׁ לְאֲנָשֵׁי הַחֲבֵרָה קְדִישָׁא עַל אוֹתָם שֶׁהוֹלְכִים לְמוֹת, שֶׁבְשַׁעוֹתֵיהֶם הָאֲחֵרוֹנוֹת אֵין הֵם מְזוּהִים וּמְפִירִים אֶת קְרוּבֵי מִשְׁפָּחָתָם. וּבְרֹאוּתֵי שְׂאִינְךָ מְכִיר אוֹתִי לְמֹרֹת הַיּוֹתֵי קְרוּב מִשְׁפָּחָתְךָ, שֶׁפְּטַתִּי שְׂבוּדָאֵי חוֹלָה מִסְכָּן אֶתָּה וְאֵין רְפוּאָה לְמִכְתָּךְ, וְלָכֵן נִתְתִּי לָךְ עֵצָה טוֹבָה שֶׁתַּצְוֶה לְבִיתְךָ, אֲךָ בְּרֹאוּתִי כִּי הַכֶּרֶת אוֹתִי, הִנֵּה תִכְף בְּטַל הַחֲשֵׁשׁ וְיִבְדָּאֵי תֶאֱרִיךְ יָמִים בְּטוֹב וּבְנַעֲמִים ('דְּבִרֵי אֲלֵיעֶזֶר' ח"א עמוד שכו).

ה' מְכִיר בְּנוֹ שְׂאֵנוּ קְרוּבֵינוּ וּבְנֵינוּ

עַל הַפְּסוּקָה (דְּבָרִים ד, ז): 'כִּי מִי גוֹי גְדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרִבִים אֵלָיו פֶּה' אֲלֵקִינוּ בְּכָל קְרֹאֵנוּ אֵלָיו, פֶּרֶשׁ בְּסִפְר 'חַיִּי צִבִי', שֶׁלֹּא כְּמִדַּת בְּשׂוֹר וְדָם מִדַּת הַקֶּבֶה, כִּי בְשׂוֹר וְדָם מְכַחֵשׁ בְּקְרוּבֵינוּ וְאוֹמַר לָהֶם שְׂאֵנוּ מְכִירִם כְּלָל וְעֵקֶר, וְזוֹאת בְּכַדִּי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵף לְהִטִּיב עִמָּהֶם. לֹא כֵן הַקֶּבֶה שֶׁהוּא חֲפִץ לְהַרְבּוֹת וּלְהִטִּיב, וּמְכִיר בְּנוֹ שְׂאֵנוּ קְרוּבֵינוּ וּבְנֵינוּ, וְלָכֵן בְּכָל עֵת שְׂאֵנוּ מְבַקְשִׁים וּמִתְפַּלְלִים לְפָנָיו הוּא מוֹשִׁיעַ אוֹתָנוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִשְׁפִּיעַ לָנוּ דְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

(מתוך הספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

מְעִירָה רְחוּקָה הִגִּיעַ לְבַקְרוֹ וּבְרַצוֹנוֹ לְשׁוֹחַח עִמּוֹ. הַעֲשִׂיר פָּנָה תִכְף לְקַבֵּל אֶת פָּנָיו, אֲלֵא שֶׁבְּרֹאוּתוֹ אֶת קְרוּבוֹ חֲשָׁכוֹ עֵינָיו, שֶׁכֵּן בְּהִיּוֹתוֹ קִמְצָן מִפְּלֵג הַבִּיּוֹן תִכְף, בְּרֹאוּתוֹ אֶת בְּגָדֵיו הַבְּלוּיִים, שְׂאִין כָּאֵן קְרוּב מִשְׁפָּחָה שְׂבֵא לְשׁוֹחַח עִמּוֹ אֲלֵא שֶׁקְרוּב זֶה בָּא בְּכַדִּי לְהַתְרִימוֹ לְצַדִּיקָה עֹבְרוֹ וּמִי יוֹדַע כְּמָה כֶּסֶף זֶה עֵתִיד לְעֹלּוֹת לוֹ.

בְּהַחֲלָטָה שֶׁל רֵגַע עֵלָה בְּדַעַת הַעֲשִׂיר רַעֲיוֹן נִפְלָא, שֶׁבְּמִקּוּם לְהַתּוֹכַח עִם הָעֵנִי וְלוֹמַר לוֹ שְׂאִין נְאֻפְּשׁוּתוֹ לְתַרְם לוֹ וְעוֹד תְּרוֹצִים כְּהֵנָּה וְכֵהֵנָּה, הִנֵּה מוֹטֵב שִׂיאֵמַר לוֹ כִּי הוּא כָּלֵל אֵינוֹ מְכִיר אוֹתוֹ וְאֵין לָהֶם שׁוּם קְרִבּוּת מִשְׁפָּחָה. וְכֵן עָשָׂה. נִעְנֶה הַעֲשִׂיר וְאָמַר לַיהוּדִי, שֶׁכְּפִי הַנֶּאֱרָא נִפְלָה לוֹ טַעוֹת חֲמוּרָה וְנִתְחַלֵּף לוֹ הוּא בְּמִישָׁהוּ אַחֵר, כִּי כָּלֵל אֵין הוּא שִׁיף לְמִשְׁפָּחָה זוֹ וְאֵין לוֹ שְׂכִינּוֹת וְקְרִבָּה אֵלָיו, לֹא מִנִּיה וְלֹא מִקְצָתֶיהָ.

אֲלֵא שְׂאוֹתוֹ עֵנִי לֹא הַסְּכִים שֶׁכָּל עַמְלוֹ וְטְרַחְתּוֹ הִרְבָּה לְנַסֵּעַ לוֹיְנָה יְרֵדוֹ לְטַמְיוֹן, וְהוּא נִעְנֶה תִכְף וְאָמַר לוֹ: מֵאַחַר וְאֲנִי עֲדִין סְבוּר שְׁקֹרְבֵי מִשְׁפָּחָה אֲנִחְנֶה, הִרִי שֶׁמְבַחֲנִנִי עַלִי לְתַת לָךְ עֵצָה טוֹבָה, כְּדַרְכָּם שֶׁל קְרוּבֵי מִשְׁפָּחָה הַמְבַקְשִׁים טוֹבַת שְׂאִירֵי בְשָׂרָם. וּבִכְוֵן, דַּע לָךְ יְדִידִי כִּי עֵתִיד אֶתָּה לְמוֹת בְּיָמֵים הַקְּרוּבִים, וְלָכֵן אֵל תִּתְעַצֵּל אֲלֵא תִכְף וּמִיד תִּכְתֵּב צְוָאָה וְתַחַלֵּק אֶת רְכוּשְׁךָ פְּרֹאוֹת עֵינֶיךָ.

נִבְהַל הַעֲשִׂיר עַד מֵאֵד וַיַּחֲרַד חֲרָדָה גְּדוּלָּה, בְּאִמְרוֹ, הֲלֹא דְבַר הוּא שְׂאִישׁ מְגִיעַ מִמְּרַחֲקִים לְבֵיתִי וּבְפִיּוֹ בְשׁוּרָה מְרָה שְׂכּוּאוֹת. מֵה גַם שְׂכַדְרָכָם שֶׁל עֲשִׂירִים גְּדוּלִים הִיוּ לוֹ דִּמְיוֹנוֹת עַל מְחוּשִׁים שׁוֹנִים בְּגוּפוֹ, לְרַב שֶׁמִּתְעַנְּגִים הֵם בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה יוֹתֵר מְדָאִי, וְדַעַתָּם מְבַהֵל עֲלֵיהֶם. וְתִכְף אֶכְּן הַחֵל לְבוֹ לְכָאֵב לוֹ, וְשֶׂאֵר מִיְנֵי כְּאָבִים הַחֵלוּ לְצוּץ לוֹ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ, עַד שֶׁבְּטוֹחַ הָיָה כִּי נְבוֹאָתוֹ שֶׁל הַהֶלֶךְ קְרוּבָה לְבוֹא.

קְרִבּוּת אֲלֵקִים לִי טוֹב

כִּי מִי גוֹי גְדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרִבִים אֵלָיו כֶּה' אֲלֵקִינוּ בְּכָל קְרֹאֵנוּ אֵלָיו (ד, יז).

מִעֲשָׂה בְּאָדָם בֵּישׁ מְזוּל, עֵנִי וְאֲבִיּוֹן, שֶׁפְּרַנְסָתוֹ הִיְתָה מִעֲבוּדוֹתָיו בַּחֲבֵרָה קְדִישָׁא. אֲלֵא שֶׁלְרַע מְזוּלוֹ כְּמַעֲט וְלֹא הִיְתָה לוֹ עֲבוּדָה. בְּנֵי הַקְּהֵלָה הַיְהוּדִית בְּעִירוֹ הָיוּ בְּרִיאִים וְשְׁלֵמִים, וְרַק לְעַתִּים רְחוּקוֹת הָיָה נִשְׁמַע שְׂאִינָה וְקוֹן מִפְּלֵג הַשִּׁיב נִשְׁמָתוֹ לְבוּרָאָה. מִתְלוֹצְצִים הָיוּ עַל שִׁמְשׁ זֶה שִׁנְתִּיקְמָהּ בּוֹ נְבוֹאָתוֹ שֶׁל אֲבִינוּ אֲבָרְהָם אֲבָן עֲזָרָא שֶׁהִתְלוֹנֵן עַל מְזוּלוֹ הַרַע, שְׂאֵלוֹ הָיָה מוֹכֵר נְרוֹת - לֹא הָיָה חֲשׂוֹף יוֹרֵד לְעוֹלָם, וְאֵלוֹ הָיָה מוֹכֵר תְּכָרִיכִים - לֹא הָיָה מֵת אָדָם מִעוֹלָם. כֵּן מִמֶּשׁ הָיָה מְזוּלוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי הַזֶּה, שֶׁמְחַסֵּר עֲבוּדָה הָיָה. כְּמוֹכֵן שֶׁכָּל בְּנֵי הָעִיר שִׁשׁוּ וְשִׁמְחוּ עַל כֵּן שֶׁמְלֹאךְ הַמּוֹת כְּמַעֲט וְאֵינוֹ מְבַקֵּר בְּעִירָם, וְאוֹתוֹ יְהוּדִי לֹא הָיָה יְכוֹל אֲפִלוֹ לְהִלִּין עַל מְצוּבוֹ, שֶׁכֵּן תִכְף הָיוּ מִשְׁתִּיקִים אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ חֲלִילָה יֵשׁ בְּרַצוֹנוֹ לְפַתַּח פֶּה לְשִׁטּוֹן. נוֹסֵף עַל כֵּן, הָיוּ לוֹ לְאוֹתוֹ יְהוּדִי כְּמָה בְּנוֹת שֶׁהִגִּיעוּ לְפָרְקוֹ וְלֹא הָיָה לוֹ נְדוּנָיָא לְתוֹן לָהֶם.

כְּשֶׁפְּלָתָה אֵלָיו הַרַעָה וְלֹא הָיָה בִּידוֹ פְּרוּטָה לְפָרְטָה לְפְרַנְסָתָה בֵּיתוֹ וּלְנִשְׂוֵאֵי בְנוֹתָיו נִמְנָה וְגַמַּר אוֹתוֹ יְהוּדִי שֶׁהִיוֹת וַיֵּשׁ לוֹ קְרוּב מִשְׁפָּחָה הַמִּתְגוֹרֵר בּוֹיְנָה, וּמִפִּי הַשְּׂמוּעָה לְמַדְנֵנו שִׁישׁ לוֹ כְּמָה בְּתֵי חֲרֻשֶׁת גְּדוּלִים וּמִפְּעֻלִים שֶׁמָּהֶם הוּא עוֹשֶׂה אֶת הוֹנוֹ הָרַב, אֵין לוֹ בְּרָרָה אַחֲרֵת כִּי אִם לְנַסֵּעַ אֵלָיו וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְפָנָיו עַל שַׁעֲתוֹ הַדְּחוּקָה, וּבְיָדָאֵי הוּא יִקְוֶם בּוֹ 'וּמְבַשְׂרָךְ אֵל תִּתְעַלֵּם' וַיִּתֵּן לוֹ תְּמִיכָה הַגּוֹיְנָה שִׁישׁ בְּהַ מְמַשׁ. לָוֶה הַיְהוּדִי כֶּסֶף בְּכַדִּי הוֹצָאוֹת הַנְּסִיעָה לוֹיְנָה, וַיְהִי בְּהִגִּיעוֹ לְשֵׁם פָּנָה תִכְף אֵל בֵּיתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ עֲשִׂיר, וּבִקְשׁ לְהוֹדִיעַ לוֹ כִּי קְרוּב מִשְׁפָּחָתוֹ

חִידוֹן אֲלֵדָנוֹת - נוֹשֵׂא פְּרִסְמִים אֵיזָה פְּסוּקָה בְּפְרֻשְׁתָּנוּ מְכִיל אֶת כָּל אוֹתֵיּוֹת הָאֶלֶף בֵּיתָ?

פְּתָרוֹן הַחִידָה - פְּרֶשֶׁת בַּמְדָּבָר:

ש. אֵיזוֹ מִבֵּין 10 הַמִּכּוֹת מְזוּכָּרוֹת בְּפְרֻשְׁתָּנוּ? ת. מוֹתָם שֶׁל הַמִּצְרִיִּים בְּמִכַּת בְּכוֹרוֹת מְזוּכָּר לְעַנְיִין מַצּוֹת פְּדִיּוֹן בְּכוֹרוֹת (בַּמְדָּבָר ג, יג).

שֵׁם הַזּוֹכֵה בְּסִידוֹר מִתִּיבְתָא מְנַחֵה מְעִרִיב הַבוֹצֵאת "עוֹז וְהַדְר":

פְּרֶשֶׁת בַּמְדָּבָר:

הַבְּחוּר מְנַחֵם מְנַדֵּל רְבִינוּבִיץ מְבִית שִׁמְשׁ.

פְּתָרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכֵה, יְפוֹרְסְמוֹ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתְרִים נְכוֹנֵה יִכְנסוּ לְהַגְרֵלָה אִי"ה

עַל סִידוֹר מִתִּיבְתָא מְנַחֵה מְעִרִיב הַבוֹצֵאת "עוֹז וְהַדְר".

אֶת הַפְּתוּרוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוֹחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי

לְמַסְפַּר פְּסָק: 077-470-26-81

אוֹ לְמֵייל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוֹב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיָקָה וְשִׁלְפוֹן.

בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן "עֲבוּר חִידוֹן לְנוֹעַר".

